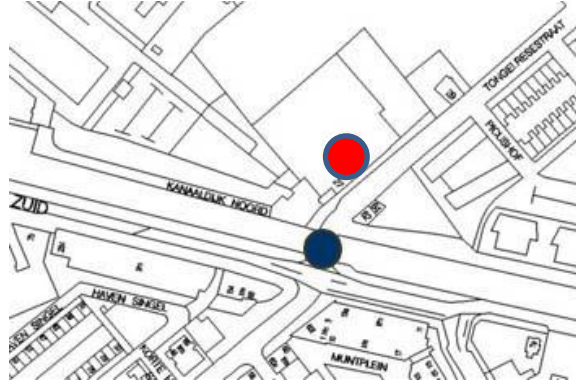

Tongelresestraat 25-27a

(Foto: Maarten van Loosbroek)

Korte omschrijving

GEBOUWENCOMPLEX van de voormalige stoombierbrouwerij "De Valk", later de ijsfabriek Coolen. De bakstenen middenbouw, waar de brouwketels stonden, heeft een basement en is horizontaal door cordonbanden geleed in drie zones. De attiek is gepleisterd. Vensters en deuren zijn omlijst met stucwerk. De middenbouw is deels met een zadeldak deels met een mansardekap gedekt. Aan de linkerkant is het gebouw in 1893 uitgebreid met een kantoorgedeelte, bestaande uit een gepleisterde aanbouw. Rechts is omstreeks 1920 een bakstenen silo opgetrokken met een zadeldak en een gevel met drie hoge spaarnissen. In de topgevel een luik met hijsinrichting. Achter dit gebouw begon H. van Doorne in 1928 een constructiewerkplaats, die vervolgens werd ondergebracht in de nieuwe aanbouw rechts. In 1931 verhuisde het bedrijf naar het Burghplein.

Datum van aanwijzing: 27-08-2001

Datum van registratie: *18-12-2001

Kadastrale gegevens bij inschrijving: Tongelre F 363

Rijksmonument nummer: 518825

Redengevende omschrijving

Inleiding

BIERBROUWERIJ, later als ijsfabriek gebruikt, nu DAF Museum. Het pand is in 1884 gebouwd in opdracht van Coolen als stoombierbrouwerij "De Valk" in ambachtelijk traditionele stijl. Het geheel ligt aan de Tongelresestraat, op de hoek van de Kanaaldijk. Deze locatie aan het Eindhovens kanaal bevindt zich vlak bij het centrum van Eindhoven, voor 1920 behoorde dit gebied tot de gemeente Stratum en was er veel industrialisatie.

Bij de restauratie/verbouwing tot DAF Museum is een aantal latere aanbouwsels verwijderd. Achter het brouwerijgebouw is een moderne hal geplaatst, door middel van een eveneens nieuw tussenlid met de oudbouw verbonden. Alleen het authentieke brouwerijgebouw met woonhuis en opslagruimte worden beschermd.

Omschrijving

Het pand bestaat uit drie onderdelen.

De hoofdmassa wordt gevormd door een langgerekt, tweelaags pand met mezzanino, gedeeltelijk onderkelderde. Het heeft een zadeldak, waarvan de nok evenwijdig aan de straat loopt, het dak is gedekt met Hollandse pannen. Voor de helft is dit dak in een latere fase door een mansardedak vervangen. Het geheel heeft een rechthoekige plattegrond en is uitgevoerd in baksteen, voorzien van een gepleisterde plint en mezzanino. Ook de speklagen en waterlijsten zijn gepleisterd uitgevoerd. De

Rijksmonument

speklagen lopen door in de omlijsting van de getoogde zesruitsramen. De mezzanino heeft kleine getoogde raampjes. In de voorgevel op de begane grond zijn kleine klampdeuren aangebracht. Een brede band boven de begane grond bevat van oudsher de naam van het gebouw.

Rechts van dit deel is een hoge opslagplaats onder zadeldak, haaks op de straat gebouwd. Ook dit deel is uitgevoerd in baksteen. Op de voorgevel zijn brede, hoge rondbooglisenen aanwezig. In de topgevel is een luik met hijsinrichting aangebracht.

Links ervan een blokvormig tweelaags gebouw onder schilddak zichtbaar. Dit voormalig woonhuis heeft gepleisterde gevels. Hierin zijn grote ramen met roedenverdeling geplaatst. Op de begane grond is boven de ramen een metalen I-profiel zichtbaar. In het interieur zijn in het hoofdgebouw plafonds met troggewelven bewaard gebleven. De indeling is in grote lijnen nog hetzelfde.

Waardering

De voormalige brouwerij is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de brouwerijgebouwen. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de sobere stijl en de ornamentiek. Het gebouw is tevens van belang vanwege de gaafheid van het exterieur. Het is zeldzaam wegens opzet en constructie en vanwege de opeenvolgende functies.